

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-08186/2020-ERU
Č. j. 08186-5/2020-ERU

V Ostravě dne 18. ledna 2021

USNESENÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-08186/2020-ERU, zahájeném dne 21. září 2020 z moci úřední podle ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je

fyzická osoba [REDAKCE],
nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE],

ve věci podezření ze spáchání trvajících přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. a) energetického zákona rozhodl

t a k t o :

Správní řízení vedené Energetickým regulačním úřadem s obviněným z přestupku, [REDAKCE], nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE] (dále též jen „účastník řízení“), pod sp. zn. OSR-08186/2020-ERU pro podezření ze spáchání trvajících přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. a) energetického zákona, kterého se měla dopustit tím, že v období od 16. listopadu 2017 do 21. ledna 2020 v rozporu s ust. § 3 odst. 3 energetického zákona podnikala v energetických odvětvích bez licence na obchod s elektřinou, když po konečném odběrateli [REDAKCE], kterému v odběrném místě na adrese [REDAKCE], rozúčtovala odebranou elektřinu v postavení zákazníka podle ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona, požadovala za odebraných [REDAKCE] kWh elektřiny celkovou částku [REDAKCE] Kč, což činí průměrnou cenu [REDAKCE] Kč/kWh, byť ona samotná v uvedeném období elektřinu odebírala za průměrnou cenu [REDAKCE]/kWh, v důsledku čehož dosáhla zisku,

se v souladu s ust. § 86 odst. 1 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky

z a s t a v u j e ,

neboť spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo účastníkovi řízení prokázáno.

Odůvodnění

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Energetický regulační úřad (dále jen „ERÚ“ či „správní orgán“) při provedeném šetření sp. zn. 00342/2019-ERU zjistil, že účastník řízení si počínal při rozúčtování poskytnuté elektrické energie v rozporu s ust. § 3 odst. 3 energetického zákona, když za období poskytování elektřiny [REDAKCE] od 16. listopadu 2017 do 21. ledna 2020 vytvořil zisk, a to navýšením zjištěné průměrné ceny z [REDAKCE] Kč/kWh (z řádných vyúčtování) na [REDAKCE] Kč/kWh při rozúčtování poskytnuté elektrické energie, aniž by byl držitelem jakékoliv licence pro podnikání v energetických odvětvích.

II. Průběh správního řízení

- [2] Dne 14. září 2020 byl do správního spisu Záznamem č. j. 08186-2/2020-ERU z téhož dne vložen spis šetření sp. zn. 00342/2019-ERU.
- [3] Po vyhodnocení všech zjištěných skutečností zahájil ERÚ s účastníkem řízení podle ust. § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Oznámení o zahájení správního řízení ze dne 16. září 2020, č. j. 08186-3/2020-ERU, bylo účastníku řízení doručeno dne 21. září 2020. V rámci oznámení byl účastník řízení poučen o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu.
- [4] Dne 6. října 2020 správní orgán zaslal účastníku řízení vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a doložit majetkové poměry, č. j. 08186-4/2020-ERU, které bylo účastníkovi řízení doručeno dne 15. října 2020. Účastník řízení se ve správním řízení do dne vydání tohoto usnesení nevyjádřil.

III. Popis skutkového stavu

- [5] Účastník řízení je fyzickou osobou a zároveň zákazníkem v odběrném místě na adrese [REDAKCE] (EAN [REDAKCE]). Od [REDAKCE] byl dodavatelem elektřiny do dotčeného odběrného místa společnost innogy Energie, s.r.o., IČO: 499 03 209, která má s účastníkem řízení uzavřenu Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny ze dne [REDAKCE]. Za poslední 3 zúčtovací období od [REDAKCE] do [REDAKCE] 2020 odpovídá průměrná cena elektřiny stanovená z řádných vyúčtování částce [REDAKCE] Kč/kWh.
- [6] Účastník řízení část odebrané elektřiny v období od 16. listopadu 2017 do 21. ledna 2020 poskytoval a rozúčtoval konečnému odběrateli [REDAKCE] (dále jen „konečný odběratel“) ve vztahu k domu na adrese [REDAKCE], za průměrnou cenu [REDAKCE] Kč/kWh.
- [7] Z úřední činnosti správní orgán zjistil, že účastník řízení není držitelem licence udělované ERÚ, jejímž předmětem by bylo podnikání v energetických odvětvích.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

- [8] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [9] Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.
- [10] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon, oba zákony ve znění účinném v době, kdy mělo být vytýkané jednání spácháno.

IV. II. Obecný právní rámec

- [11] Přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. a) energetického zákona se dopustí fyzická osoba tím, že podniká v energetických odvětvích bez licence nebo bez oprávnění k podnikání uznaného ERÚ podle ust. § 7a energetického zákona.
- [12] V rámci správního řízení se správní orgán zabýval uvedeným přestupkem v návaznosti na porušení povinnosti podnikat v energetických odvětvích na základě licence.
- [13] Podle ust. § 3 odst. 1 energetického zákona je předmětem podnikání v energetických odvětvích výroba elektřiny, přenos elektřiny, distribuce elektřiny a obchod s elektřinou, činnosti operátora trhu, výroba plynu, přeprava plynu, distribuce plynu, uskladňování plynu a obchod s plynem a výroba tepelné energie a rozvod tepelné energie.
- [14] Podle ust. § 3 odst. 3 věty první energetického zákona mohou osoby za podmínek stanovených tímto zákonem podnikat v energetických odvětvích na území České republiky pouze na základě licence udělené ERÚ.
- [15] Podle ust. § 3 odst. 4 energetického zákona se licence nevyžaduje (i) na obchod, výrobu, distribuci a uskladňování koksárenského plynu čistého, degazačního a generátorového plynu, biometanu, propanu, butanu a jejich směsí, pokud se nejedná o distribuci potrubními systémy, k nimž je připojeno více než 50 odběrných míst, (ii) na výrobu tepelné energie určené pro jeden objekt jednoho zákazníka, (iii) na využití elektřiny při provozování dobíjecí stanice podle zákona o pohonných hmotách.
- [16] Podle ust. § 28 odst. 1 písm. g) energetického zákona má zákazník právo poskytovat a rozúčtovat jiné osobě elektřinu odebranou zákazníkem prostřednictvím vlastního nebo jím provozovaného odběrného elektrického zařízení o napětí do 52 kV včetně.
- [17] Podle ust. § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.

IV. III. Právní posouzení skutku

- [18] Správní orgán považuje za nesporné, že účastník řízení nebyl v předmětném období od 16. listopadu 2017 do 21. ledna 2020 držitelem licence udělované ERÚ, jejímž předmětem by bylo podnikání v energetických odvětvích. Účastník řízení zároveň není podnikatelem ve smyslu ust. § 421 občanského zákoníku.
- [19] Úprava možnosti rozúčtování elektřiny zákazníkem je v energetickém zákoně upravena velice stroze. Společné stanovisko Energetického regulačního úřadu a Státní energetické inspekce k ust. § 3 odst. 3 energetického zákona ze dne 21. října 2005 sice tuto problematiku blíže rozvádí, je však spíše doporučujícího charakteru a rovněž nestanoví konkrétní závazná pravidla, kterými by se měli zákazníci při provádění rozúčtování elektřiny jiným osobám řídit.
- [20] Podle závěrů provedeného šetření účastník řízení odebranou elektřinu dále jakožto zákazník poskytoval a rozúčtoval konečnému odběrateli za cenu vyšší, než za kterou ji odebral od společnosti innogy Energie, s.r.o., a to podle svého vyjádření na základě rady odborníka – elektrikáře.
- [21] Správní orgán konstatuje, že činnost účastníka řízení v průběhu období od 16. listopadu 2017 do 21. ledna 2020 spočívající v takovém navýšení ceny elektřiny nelze bez dalšího považovat za podnikání v energetických odvětvích ve smyslu uvedeného ust. § 3 odst. 1 energetického zákona, a to i přesto, že účastník řízení mohl dosáhnout za vytykané období faktického zisku (nicméně ani tento zisk nebyl v rámci provedeného šetření dostatečně zjištěn, jelikož podle výše uvedeného

společného stanoviska Energetického regulačního úřadu a Státní energetické inspekce je odběratel elektřiny oprávněn smluvně uplatňovat na osobách, kterým poskytuje elektřinu, úhradu podílu na nákladech spojených s provozem a údržbou vlastního odběrného zařízení).

- [22] Pro porušení ust. § 3 odst. 3 energetického zákona, tj. podnikání v energetických odvětvích bez licence, musí být naplněny všechny znaky podnikání podle ust. § 420 odst. 1 občanského zákoníku, především pak záměr vykonávat výdělečnou činnost soustavně za účelem dosažení zisku.
- [23] Byť lze shledat v jednání účastníka řízení prvek soustavnosti, správní orgán nemůže najisto konstatovat, že účelem jednání účastníka řízení bylo dosažení zisku. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. března 2009, čj. 9 Afs 63/2008 – 121, „[r]ozhodující je, zda se jednalo o činnost vyvíjenou opakovaně s cílem zisku dosáhnout (tedy dostatečně přesvědčivý podnikatelský záměr, k jehož uskutečnění činnost vyvíjená ze strany subjektu cíleně a trvale směřuje).“ V jednání účastníka řízení není podle názoru správního orgánu možno shledat dostatečně přesvědčivý podnikatelský záměr, když z vyjádření účastníka řízení v rámci šetření spíše vyplývá, že se jako laik řídil radami „odborníků“.
- [24] Na první pohled protiprávní postup účastníka řízení bylo navíc možno odstranit vystavením konečného vyúčtování elektřiny [redacted], ve kterém by mu byl vrácen přeplatek za uvedené období. Nicméně nevystavení řádného vyúčtování odběru elektřiny ze strany zákazníka konečnému odběrateli také není v energetickém zákoně upraveno, a není tedy ani přestupkem. Byť se tedy mohl účastník řízení na [redacted] neoprávněně obohatit, uvedené není předmětem tohoto správního řízení, jelikož spadá pod okruh věcí soukromoprávních. Skutková podstata přestupku neoprávněného podnikání podle ust. § 90 odst. 1 písm. a) energetického zákona nepředpokládá adhezní řízení s poškozenými, když zákonem chráněným zájmem je zájem společnosti na regulaci energetických odvětví.
- [25] S ohledem na nedostatečnost právní úpravy rozúčtování elektřiny tedy nelze v tomto případě s jistotou prokázat, že účastník řízení podnikal v energetice bez příslušné licence, v důsledku čehož je nucen správní orgán vedené správní řízení zastavit, a to podle ust. § 86 odst. 1 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky, jelikož spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo obviněnému (účastníku řízení) prokázáno.

Poučení

Proti tomuto usnesení lze podat rozklad Radě ERÚ do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním ERÚ. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení usnesení, nejpozději však do uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené usnesení připraveno k vyzvednutí. Včas podaný a přípustný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Marek Gruner, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava

Obdrží: [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted]